EGYESÜLETEK MŰKÖDÉSÉVEL KAPCSOLATOS KÉRDÉSEK

Szentgyörgyi Magdolna

2014. november

Fontosabb hatályos jogszabályok

- 2011. ÉVI CLXXV TÖRVÉNY AZ EGYESÜLÉSI JOGRÓL, A KÖZHASZNÚ JOGÁLLÁSRÓL, VALAMINT A CIVIL SZERVEZTEK MŰKÖDÉSÉRŐL ÉS TÁMOGATÁSÁRÓL
- 2013. ÉVI V. TÖRVÉNY A POLGÁRI TÖRVÉNYKÖNYVRŐL
- 2011. ÉVI CLXXXI. TÖRVÉNY A CIVIL SZERVEZETEK BÍRÓSÁGI NYILVÁNTARTÁSÁRÓL ÉS AZ EZZEL ÖSSZEFÜGGŐ ELJÁRÁSI SZABÁLYOKRÓL
- 350/2011. (XII.30.) KORM. RENDELET A CIVIL SZERVEZETEK GAZDÁLKODÁSA, AZ ADOMÁNYGYŰJTÉS ÉS A KÖZHASZNÚSÁG EGYES KÉRDÉSEIRŐL
- 2000. ÉVI C. TÖRVÉNY A SZÁMVITELRŐL
- 224/2000. (XII.19.) KORM. RENDELET A SZÁMVITELI TÖRVÉNY SZERINTI EGYES EGYÉB SZERVEZETEK BESZÁMOLÓ KÉSZÍTÉSI ÉS KÖNYVVEZETÉSI KÖTELEZETTSÉGÉNEK SAJÁTOSSÁGAIRÓL
- 2003. ÉVI XCII. TÖRVÉNY AZ ADÓZÁS RENDJÉRŐL

Alapszabály módosítása az új Ptk. szerint

➢ 2013. ÉVI V. TÖRVÉNY A POLGÁRI TÖRVÉNYKÖNYVRŐL

- Ptk. általános rendelkezései,
- 3. Könyv első része, a jogi személy általános szabályai és a
- 3. Könyv különös részében található sajátos szabályok.

- a szabályokat az új Polgári törvénykönyv (Ptk.) hatálybalépése után alakuló szervezetekre kell alkalmazni;

- a már működő egyesületek a Ptk. hatálybalépése utáni első létesítőokirat-módosítással egyidejűleg, de legkésőbb 2016. március 15-étől kötelesek az új Ptk. rendelkezéseivel összhangban álló továbbműködéséről dönteni, és az erről szóló döntéshozó szervi határozatot a nyilvántartó bírósághoz benyújtani

SZÖVETSÉG FOGALMA

2011. évi CLXXV. Törvény az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról (Civil törvény) 4.§ (3):

- A szövetség olyan egyesület, amely két tag részvételével is alapítható, működtethető.
- A szövetség tagja egyesület, alapítvány, egyéb jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet vagy civil társaság lehet; szövetség tagja természetes személy nem lehet.
- A létrehozó szervezetek minőségén és számán kívül valamennyi más, egyesületre vonatkozó szabályt alkalmazni kell rá.

EGYESÜLET FOGALMA

- Az egyesület a tagok *közös, tartós*, alapszabályban meghatározott céljának folyamatos megvalósítására létesített, nyilvántartott tagsággal rendelkező jogi személy.
- Egyesület nem alapítható gazdasági tevékenység céljára.
- Az egyesület az egyesületi cél megvalósításával közvetlenül összefüggő gazdasági tevékenység végzésére jogosult.
- Az egyesület vagyonát céljának megfelelően használhatja, vagyonát nem oszthatja fel tagjai között, és a tagok részére nyereséget nem juttathat.

Egyesület szervezeti szabályai 1/1. Közgyűlés

- Évente legalább egyszer ülésezni kell
- Szavazás: el lehet térni az egy tag egy szavazat szabálytól
- Kizárólagos hatáskör (a korábbi bővült) : Ptk. 3:74 §
- a) az alapszabály módosítása; - jelenlevők ¾-e
- b) az egyesület megszűnésének, egyesülésének és szétválásának elhatározása; - szavazásra jogosultak ¾-e
- c) a vezető tisztségviselő megválasztása, visszahívása és díjazásának megállapítása;
- d) az éves költségvetés elfogadása;
- e) az éves beszámoló - ezen belül az ügyvezető szervnek az egyesület vagyoni helyzetéről szóló jelentésének - elfogadása;

Egyesület szervezeti szabályai 1/2. Közgyűlés

- f) a vezető tisztségviselő feletti munkáltatói jogok gyakorlása, ha a vezető tisztségviselő az egyesülettel munkaviszonyban áll;
- g) az olyan szerződés megkötésének jóváhagyása, amelyet az egyesület saját tagjával, vezető tisztségviselőjével, a felügyelőbizottság tagjával vagy ezek hozzátartozójával köt;
- h) a jelenlegi és korábbi egyesületi tagok, a vezető tisztségviselők és a felügyelőbizottsági tagok vagy más egyesületi szervek tagjai elleni kártérítési igények érvényesítéséről való döntés;
- i) a felügyelőbizottság tagjainak megválasztása, visszahívásuk és díjazásuk megállapítása;
- j) a választott könyvvizsgáló megválasztása, visszahívása és díjazásának megállapítása; és
- k) a végelszámoló kijelölése.”

Egyesület szervezeti szabályai 2/1. Elnökség

- Egyszemélyes vagy háromtagú (illetve több)
- Maga választja elnökét
- Rendelkezés hiányában 2 évre szól a megbízás, de 5 évnél hosszabb időre nem választható

Feladatai: (Ptk. 3: 80. §)

- a) az egyesület napi ügyeinek vitele, az ügyvezetés hatáskörébe tartozó ügyekben a döntések meghozatala;
- b) a beszámolók előkészítése és azoknak a közgyűlés elé terjesztése;
- c) az éves költségvetés elkészítése és annak a közgyűlés elé terjesztése;
- d) az egyesületi vagyon kezelése, a vagyon felhasználására és befektetésére vonatkozó, a közgyűlés hatáskörébe nem tartozó döntések meghozatala és végrehajtása;

Egyesület szervezeti szabályai 2/2. Elnökség

- e) az egyesület jogszabály és az alapszabály szerinti szervei megalakításának és a tisztségviselők megválasztatásának előkészítése;
- f) a közgyűlés összehívása, a tagság és az egyesület szerveinek értesítése;
- g) az ügyvezető szerv által összehívott közgyűlés napirendi pontjainak meghatározása;
- h) részvétel a közgyűlésen és válaszadás az egyesülettel kapcsolatos kérdésekre;
- i) a tagság nyilvántartása;
- j) az egyesület határozatainak, szervezeti okiratainak és egyéb könyveinek vezetése;
- k) az egyesület működésével kapcsolatos iratok megőrzése;
- l) az egyesületet érintő megszűnési ok fennállásának mindenkori vizsgálata és annak bekövetkezte esetén az e törvényben előírt intézkedések megtétele; és
- m) az alapszabály felhatalmazása alapján a tag felvételéről való döntés.

Egyesület szervezeti szabályai 3. Felügyelő bizottság

- **Felügyelő szerv** (továbbiakban felügyelő bizottság) létrehozása csak akkor kötelező,ha a szervezet közhasznú minősítést szeretne és várható éves bevétele meghaladja az 50 millió forintot.
- a felügyelő bizottság feladata, hogy az **ügyintéző** és **képviseleti szervtől** függetlenül ellenőrizze a szervezet törvényes működését.
- A felügyelő bizottság lehet egy személy vagy testület, kinevezése az alapító döntési joga, szakmai végzettség, szakmai gyakorlat nem követelmény.
- Felügyelő szerv önként is bármikor választható.
- Egyesület esetén függetlenül a közhasznú minősítéstől kötelező felügyelőbizottságot létrehozni, ha a tagok több mint fele nem természetes személy, vagy ha a tagság létszáma a száz főt meghaladja.

Közhasznú minősítés 1.

Közhasznú szervezetté minősíthető:

- a Magyarországon nyilvántartásba vett
- közhasznú tevékenységet végző szervezet,mely

a társadalom és az egyén közös szükségleteinek kielégítéséhez

- megfelelő erőforrásokkal rendelkezik, továbbá
- megfelelő társadalmi támogatottsága kimutatható

Hozzájárul a társadalom és az egyén közös szükségleteinek kielégítéséhez:

- ha az előző évről szóló beszámoló közhasznúsági melléklete célcsoportjára vonatkozó adatai alapján megállapítható, hogy a szervezet szolgáltatásai a szervezet
- testületei tagjain,
- munkavállalóin,
- önkéntesein

kívül, más személyek számára is hozzáférhetőek voltak.

Közhasznú minősítés 2.

Megfelelő erőforrás áll rendelkezésére: ha az **előző 2 lezárt üzleti éve** vonatkozásában a következő feltételek közül **legalább egy teljesül**:

- az átlagos éves bevétele meghaladja az 1 millió Ft-ot, VAGY
- a két év egybeszámított adózott eredménye nem negatív, VAGY
- a személyi jellegű ráfordításai – a vezető tisztségviselők juttatásainak figyelembevétele nélkül – eléri az összes ráfordítás egynegyedét

Megfelelő társadalmi támogatottsága van: ha az **előző 2 lezárt üzleti éve** vonatkozásában a következő feltételek közül **legalább egy teljesül**:

- az SZJA 1%-ának a szervezet részére kiutalt összege eléri a közhasznúsági mellékletben szereplő korrigált összes bevétel 2%-át, VAGY
- a közhasznú tevékenység érdekében felmerült költségek, ráfordítások elérik az összes ráfordítás felét a két év átlagában, VAGY
- a közhasznú tevékenység ellátását tartósan (2 év átlagában) legalább 10 közérdekű önkéntes tevékenységet végző személy segíti.

Közhasznú minősítés 3.

A létesítő okiratban rögzíteni kell az alábbiakat:

- meg kell neveznie, hogy milyen **közhasznú tevékenységet, mely közfeladathoz kapcsolódóan végez, és a közfeladat teljesítését milyen jogszabály írja elő**;
- ki kell nyilvánítani, hogy ha van tagsága a szervezetnek, akkor tagjain kívül **más is részesülhet a közhasznú szolgáltatásokból**;
- **vállalkozási tevékenységet csak közhasznú vagy a cél-szerinti tevékenység megvalósítása érdekében**, azokat nem veszélyeztetve végezhet;

A közhasznú szervezetté minősíthető szervezet közhasznú jogállását **közhasznúsági nyilvántartásba vétellel** szerzi meg.

Minden beszámoló letétbe helyezés alkalmával a bíróság megvizsgálja, fennállnak-e még a feltételek, és ha nem:

- •**megszűnteti** a szervezet közhasznú jogállását és
- •**törli** azt a közhasznú nyilvántartásból. [Ectv. 32.§ (6)]

A **közhasznú szervezet 60 napon belül köteles kérni a közhasznú jogállásának törlését**, ha a közhasznú minősítés feltételeinek nem felel meg. [Ectv. 48. §]

Számvitel és beszámolás 1.

Az egyesület és az alapítvány egyéb szervezetekként szerepelnek a **Számviteli törvényben** [2000. évi C.], és mint ilyenek, a törvényhez **kapcsolódó külön kormányrendeletet** kell az esetükben alkalmazni. [224/2000.] Korm. Rend.

- A **Civil törvény** ide vonatkozó előírásait is alkalmazni kell a könyvvezetés, a beszámolás és a közzététel során. [Ectv. 27.§-30.§]

Tudnunk kell, hogy

- •kérte-e a közhasznú minősítést
- •folytat-e vállalkozási tevékenységet
- •mekkora árbevétellel rendelkezett az előző években

Az **egyéb szervezeteknek** ugyanúgy, mint a vállalkozóknak az **üzleti évük utolsó napjára**, illetve a **megszűnés napjára** beszámolót kell készíteniük. Ezeknél a szervezeteknél **nem alkalmazható eltérő üzleti év,** az üzleti év – az alakulás, illetve a megszűnés évét kivéve – mindig a naptári évvel azonos, így a mérlegforduló napja mindig december 31-e.

Számvitel és beszámolás 2.

A beszámoló formája elsősorban a **könyvvezetés módjától** függ:

- egyszeres könyvvitel
- kettős könyvvitel

Közös előírás, hogy csak **magyar nyelven**, és csak **forintban** vezethetők a könyvek.

Lehetőség van **egyszeres könyvvezetésre,** ha

- **csak alaptevékenység**ből származó bevételük van (bevételi értékhatár nélkül), vagy
- **vállalkozási tevékenységet is folytat**, de az alap- és a vállalkozási tevékenységének **együttes bevétele két egymást követő évben nem haladja meg az évi 50 m Ft-ot.**
- **nem** kér **közhasznú** besorolást

Számvitel és beszámolás 3.

Kettős könyvvitelt vezet az, akinek ez **kötelező**, mert

- **közhasznú minősítéssel** rendelkezik,
- nem rendelkezik közhasznú minősítéssel, de vállalkozási tevékenységet is végez, és tevékenységének együttes bevétele két egymást követő évben **meghaladja az évi 50 m Ft-ot**,
- **saját elhatározásból ezt választja**

A könyvvezetés során **elkülönítetten kell kimutatni:**

- a (közhasznú) alaptevékenységéhez, illetve a vállalkozási tevékenységekhez kapcsolódó bevételeket illetve ráfordításokat, költségeket (kiadásokat), hogy a vállalkozási tevékenységből származó eredmény megbízhatóan megállapítható legyen,
- Az Ectv. szerinti részletezésben.

Számvitel és beszámolás 4.

A **kettős könyvvitelt** vezető közhasznú szervezet **kiegészítő mellékletében be kell mutatni**:

- a támogatási program keretében **végleges** jelleggel felhasznált összegeket támogatásonként, (támogatási program: központi, önkormányzati, nemzetközi forrás, vállalkozástól kapott)
- a támogatási program keretében **visszatérítendő** (kötelezettségként kimutatott) összegeket támogatásonként,
- a szervezet által az üzleti évben végzett **főbb tevékenységeket és programokat**.

Minden civil szervezet köteles a beszámolója jóváhagyásával egyidejűleg, azzal összhangban **közhasznúsági mellékletet** készíteni, melyet a legfőbb szervvel el kell fogadtatnia. [350/2011. Korm. rend. melléklet]

A közhasznúsági mellékletben be kell mutatni:

- a szervezet által végzett közhasznú tevékenységeket, ezek célcsoportjait és eredményeit,
- a közhasznú jogálláshoz szükséges adatokat, mutatókat,
- a vagyon felhasználását, a közhasznú cél szerinti juttatásokat,
- a vezető tisztségviselőknek nyújtott juttatás összegét, és az abban részesülő vezető tisztségek felsorolását

Számvitel és beszámolás 5.

Nyilvánosságra hozatali, közzétételi, letétbe helyezési kötelezettség:

- A civil szervezet köteles a jóváhagyásra jogosult testület által elfogadott beszámolóját, valamint közhasznúsági mellékletét – ha kell, könyvvizsgálói jelentéssel együtt – az adott **üzleti év mérlegforduló napját követő 5. hónap utolsó napjáig** letétbe helyezni, és közzétenni.
- Ha a civil szervezet rendelkezik **saját honlappal**, a közzétételt ott is meg kell tenni, és folyamatos megtekinthetőségét legalább a közzétételt követő második üzleti évre vonatkozó adatok közzétételéig biztosítani. (2013. évi beszámolót 2017. május 31-ig!)

Könyvviteli szolgáltatás

- regisztrált mérlegképes könyvelőt, vagy
- okleveles könyvvizsgálót

kell alkalmazni a **könyvviteli szolgáltatások** körébe tartozó feladatok elvégzéséhez az egyéb szervezetnél, ha vállalkozási tevékenységet is végez, és az ebből származó árbevétele a tárgyévet megelőző két üzleti év átlagában (ennek hiányában a várható – éves szintre számított – árbevétele a tárgyévben) meghaladja a 10 m Ft-ot.

Társasági adó

Az egyesület alanya a társasági adónak, de mentesül az adófizetési kötelezettség alól amennyiben:

Nem közhasznú szervezet esetében:

- a vállalkozási tevékenységből elért bevétele legfeljebb 10 millió Ft, de nem haladja meg az adóévben elért összes bevételének 10%-át,

Közhasznú szervezet esetében:

- a vállalkozási tevékenység bevétele nem haladja meg az összes bevételének a 15%-át.

- Amennyiben nincs társasági adó fizetési kötelezettség:

  Bevallást helyettesítő nyilatkozat

  – 2014. évre 1401 bevallás – határidő 2015. június 01.

Helyi adó, illeték

Valamennyi helyi adó alól mentes az egyesület és az alapítvány, abban az adóévben, amelyet megelőző adóévben folytatott vállalkozási tevékenységéből származó jövedelme (nyeresége) után nem keletkezett adófizetési kötelezettsége – tehát akkor, ha nem kellett társasági adót fizetnie.

Az építmény- és telekadóban a mentesség csak a létesítő okiratban meghatározott alaptevékenység kifejtésére szolgáló épület és telek után jár.

A civil szervezeteket illetékmentesség illeti meg pl. a bírósági eljárásokban.

Bankszámlanyitási kötelezettség

Az adózás rendjéről szóló többször módosított **2003. évi XCII. törvény** az adózók körét bankszámla szempontjából két nagy csoportra osztja:

- pénzforgalmi számla nyitására kötelezett adózók, és
- pénzforgalmi számla nyitására nem kötelezett adózók.

A 38.§ (2) bekezdése értelmében legalább egy belföldi pénzforgalmi számlával kell rendelkeznie (a köznyelvben vállalkozói bankszámla) a belföldi

- jogi személynek, (például: kft) – ide tartoznak az egyesületek is!
- jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaságnak, (például: bt)
- és az általános forgalmi adó fizetésére kötelezett magánszemélynek, ideértve az egyéni vállalkozót is.